

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ лісового і садово-паркового господарства

_____ П. І. Лакида

«_____» _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри таксації лісу та лісового менеджменту

Протокол № 13 від 10 червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ А. М. Білоус

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент лісових ресурсів»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: доцент, к.е.н. О. П. Павліщук

Київ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»	
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	205 «Лісове господарство»	
Освітня програма	«Лісове господарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	1-2
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	8 год.
Самостійна робота	105 год.	134
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів»

Метою навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» є поглиблення теоретичних знань студентів та формування у них практичних менеджерських навичок, спрямованих на забезпечення ефективного використання лісових ресурсів, їх збереження, відновлення та охорони за умов ринкової економіки та з урахуванням глобальних екологічних загроз.

Предметом навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» є теоретичні та практичні засади обґрунтування ефективних рішень щодо менеджменту лісових ресурсів та практичні підходи до планування, організації, контролю та інших видів управлінської діяльності у цій сфері з погляду екологічно збалансованого, економічно ефективного та соціально корисного лісокористування.

Завданнями навчальної дисципліни є набуття та поглиблення теоретичних знань й формування практичних вмінь студентів щодо:

- методів обґрунтування ефективних рішень, що буде використано у процесі менеджменту лісових ресурсів;
- ризик-менеджменту на підприємствах лісового господарства;

- менеджменту лісових ресурсів за ринкових умов господарювання із урахуванням євроінтеграційного вектору розвитку України;
- менеджменту лісових ресурсів за кризових умов, у тому числі за умов фінансово-економічної кризи;
- організації інноваційної діяльності на підприємствах лісового господарства та методичного інструментарію оцінювання її ефективності;
- екологічних та соціально-економічних пріоритетів менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку та механізму практичної реалізації відповідних йому підходів;
- менеджменту лісових ресурсів на територіях природно-заповідного фонду;
- стратегічного менеджменту на підприємствах лісового господарства;
- менеджменту деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини;
- ефективного використання недеревних лісових ресурсів як наряду диверсифікації діяльності підприємств лісового господарства;
- менеджменту конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має *знати*:

- сутність системного підходу як основи прийняття рішень у менеджменті лісових ресурсів;
- сутність методів, що застосовують для обґрунтування ефективних рішень у менеджменті лісових ресурсів;
- законодавчо-правове забезпечення використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів України;
- сутність процесу ризик-менеджменту та особливості його реалізації на підприємствах лісового господарства;
- сутність антикризового менеджменту та його доміанти на підприємствах лісового господарства;
- екологічні та соціально-економічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку;
- вимоги до ведення лісового господарства відповідно до стандарту сертифікації системи лісоуправління за міжнародною схемою FSC;
- особливості менеджменту лісових ресурсів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду відповідно до їх режимів;
- сутність та особливості стратегічного менеджменту на підприємствах лісового господарства;
- вимоги європейського законодавства щодо забезпечення законності походження деревини та їхній вплив на лісову галузь України;
- особливості менеджменту недеревних лісових ресурсів та їх значення у забезпеченні ефективної діяльності підприємств лісового господарства;
- сутність конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами і лісогосподарською діяльністю, та підходи до їх менеджменту;

вміти:

- використовувати кількісні та якісні методи обґрунтування рішень у менеджменті лісових ресурсів;
- здійснювати ідентифікацію ризиків діяльності підприємств лісового господарства, оцінювання ризиків, а також розроблення шляхів їх уникнення та мінімізації;
- здійснювати діагностику кризового процесу на підприємствах лісового господарства, за необхідності розробляти та застосовувати стратегічні та оперативні антикризові заходи у менеджменті на підприємствах лісового господарства;
- здійснювати менеджмент лісових ресурсів із урахуванням екологічних та соціально-економічних пріоритетів сталого розвитку лісового господарства;
- здійснювати ефективний менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду із урахуванням режимів відповідних територій та об'єктів;
- розробляти стратегічні плани розвитку лісового господарства, спрямовані на забезпечення довгострокової конкурентної переваги лісогосподарських підприємств;
- обґрунтовувати та застосовувати заходи щодо адаптації лісів та системи ведення лісового господарства до змін клімату з метою зменшення потенційних збитків, підтримки життєздатності та стійкості лісів за цих умов;
- враховувати у процесі менеджменту деревних лісових ресурсів вимоги європейського законодавства щодо забезпечення законності походження деревини;
- забезпечувати ефективне використання недеревних лісових ресурсів у контексті заходів щодо диверсифікації джерел доходу підприємств лісового господарства;
- розробляти та забезпечувати реалізацію заходів щодо залучення громадськості до процесу прийняття рішень стосовно лісів та лісового господарства як фактору попередження конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття таких загальних компетентностей:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі прийняття рішень відповідно до системного, процесного та ситуаційного підходів до менеджменту лісових ресурсів.
2. Здатність застосовувати теоретичні знання з менеджменту лісових ресурсів на практиці.
4. Навички використання інформаційних технологій задля обґрунтування рішень на основі економічного механізму менеджменту лісових ресурсів та комунікаційних технологій задля ефективної взаємодії із контрагентами та іншими зацікавленими сторонами у процесі досягнення цілей менеджменту.
6. Здатність навчатись та навчати, забезпечуючи актуалізацію знань та навичок відповідно до новітньої науково-технічної інформації з питань менеджменту лісових ресурсів, результатів досліджень та спостережень на основі передового досвіду.

7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, пов'язані із забезпеченням ефективного використання лісових ресурсів, їх збереження, відновлення та охорони за сучасних умов господарювання.

8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема, тих, які характеризують внутрішнє та зовнішнє середовище діяльності підприємств лісового господарства.

9. Здатність працювати автономно та в команді, застосовуючи як кількісні, так і якісні (експертні) методи обґрунтування рішень щодо менеджменту лісових ресурсів.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття таких фахових (спеціальних) компетентностей:

1. Здатність забезпечити планування, організацію, належний контроль роботи підприємств лісового господарства різного функціонального призначення, застосовувати сучасні принципи та підходи економічно ефективного, екологічно збалансованого та соціально орієнтованого ведення лісового господарства.

2. Здатність використовувати знання й практичні навички з дисциплін лісівничого та економічного напрямів, новітні наукові розробки та передовий досвід менеджменту та практики ведення лісового господарства для аналізу реального стану та розроблення ефективних заходів перспективного розвитку підприємств лісового господарства.

3. Здатність застосовувати у менеджменті лісових ресурсів системний, процесний та ситуаційний підходи, а також сучасні інформаційні системи та комп'ютерні технології задля підвищення обґрунтованості рішень.

4. Здатність забезпечити диверсифікацію джерел доходу підприємств лісового господарства завдяки комплексному лісокористуванню із залученням у господарську діяльність як деревних, так і недеревних лісових ресурсів на засадах раціонального та невиснажливого ведення господарства.

5. Здатність вірно трактувати та використовувати у виробничій діяльності чинні законодавчо-правові вимоги щодо використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів.

6. Здатність здійснювати ефективну взаємодію із громадськістю, у т.ч. просвітницьку діяльність серед населення щодо формування в них екологічного мислення, а також прихильності до цінностей ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку, як фактору попередження конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

3. Програма навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів»

Модуль 1. Теоретичні засади менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку

Тема 1. Вступ. Поняття та сутність менеджменту лісових ресурсів. Передумови реалізації рішень щодо використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів України (2 год.)

Мета та завдання дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів». Види навчальної діяльності і навчальних занять студентів в рамках вивчення

дисципліни, форми контрольних заходів. Роль дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» у формуванні фахівців лісового господарства, набутті необхідних соціально важливих і професійних знань та умінь. Взаємозв'язок навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» з іншими навчальними дисциплінами. Інформаційно-методичне забезпечення дисципліни.

Поняття та сутність менеджменту лісових ресурсів. Місце менеджменту лісових ресурсів в системі управління у сфері лісових відносин. Об'єкт, суб'єкт менеджменту лісових ресурсів та лісового підприємництва. Значення лісового підприємництва та ефективного менеджменту лісових ресурсів у розвитку лісового сектору економіки України.

Законодавчо-правове забезпечення використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів України.

Екологічне, економічне та соціальне підґрунтя реалізації рішень щодо використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів України.

Тема 2. Системний підхід як основа прийняття рішень у менеджменті лісових ресурсів (2 год.)

Сутність системного підходу у менеджменті. Процес менеджменту з точки зору відкритої системи.

Чинники внутрішнього та зовнішнього середовища підприємств лісового господарства, як рушійні сили впливу на ефективність використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів.

Тема 3. Ризик-менеджмент у лісовому господарстві (2 год.)

Сутність понять «ризик». Ризик, як економічна категорія. Об'єкт, суб'єкт ризику. Джерела ризиків: зовнішні та внутрішні. Функції ризику: регулятивна, захисна та їхні форми. Класифікація ризиків. Галузеві ризики у лісовому господарстві: сутність та наслідки.

Методи оцінювання ризиків: статистичні, експертного оцінювання, розрахунково-аналітичні та аналогові.

Процес ризик-менеджменту: сутність та етапи. Методи впливу на ризик (уникнення ризику, запобігання та мінімізація ризику).

Тема 4. Менеджмент лісових ресурсів за кризової ситуації (2 год.)

Сутність поняття «криза». Причини та види криз. Негативні та позитивні наслідки криз. Криза як етап життєвого циклу підприємств.

Сутність антикризового менеджменту. Діагностика кризового процесу підприємств лісового господарства в системі антикризового менеджменту.

Основні домінанти антикризового менеджменту на підприємствах лісового господарства. Система стратегічних та оперативних антикризових заходів у менеджменті на підприємствах лісового господарства.

Тема 5. Сутність та основні положення концепції управління лісами на засадах сталого розвитку (2 год.)

Сутність поняття «управління лісами на засадах сталого розвитку». Еволюція концепції управління лісами на засадах сталого розвитку. Формування концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в рамках міжнародних ініціатив. Основні положення та принципи концепції управління лісами на засадах сталого розвитку. Законодавче забезпечення реалізації концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в Україні.

Тема 6. Пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку (2 год.)

Інструменти практичної реалізації основних положень концепції управління лісами на засадах сталого розвитку (критерії та індикатори, лісова сертифікація, оцінка впливу на довкілля).

Екологічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку. Соціально-економічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку.

Тема 7 (у т.ч. 7.1). Менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду (4 год.)

Сутність поняття «природно-заповідний фонд». Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Національне та міжнародне законодавство в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів.

Особливості державного управління в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду України.

Характеристика режимів територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Особливості менеджменту лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду відповідно до їх режимів.

Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду України як складова системи моніторингу лісів на природоохоронних територіях.

Особливості фінансово-економічного механізму в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду.

Відповідальність за порушення законодавства в сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

Модуль 2. Стратегічний менеджмент на підприємствах лісового господарства за умов європейської інтеграції

Тема 8 (у т.ч. 8.1). Стратегічний менеджмент: теоретичні основи та особливості на підприємствах лісового господарства (4 год.)

Сутність стратегії розвитку підприємства. Етапи стратегічного менеджменту. Стратегічне планування як основа стратегічного менеджменту. Класифікація стратегій підприємств.

Стратегічні напрями розвитку лісового господарства України. Вимоги до складання стратегічного плану у лісовому господарстві. Структура стратегічного плану у лісовому господарстві. Моніторинг виконання стратегічного плану.

Застосування *swot*- аналізу для удосконалення стратегічного менеджменту у лісовому господарстві.

Тема 9. Менеджмент деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: сутність та вимоги європейського законодавства (2 год.)

Вимоги до міжнародної торгівлі лісовою продукцією в контексті рішень міжнародних ініціатив щодо навколишнього середовища та сталого розвитку.

Міжнародне, зокрема, європейське законодавство щодо забезпечення законності походження деревини.

Зміст та вимоги регламенту ЄС №995/2010 щодо забезпечення законності походження деревини. Сутність та складові системи належної перевірки (анг. «Due Diligence System») відповідно до регламенту ЄС №995/2010.

Тема 9.1. Менеджмент деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: вплив ініціатив ЄС на лісову галузь України (2 год.)

Вплив нормативних ініціатив ЄС на лісову галузь України. Україна в світлі міжнародних оцінок щодо законності походження деревини.

Система контролю руху деревини, як засіб підтвердження законності лісозаготівель та стеження за просуванням лісопродукції по ланцюгу постачання: сутність, міжнародний досвід функціонування та перспективи розвитку в Україні.

FSC-сертифікація, як ринкова вимога щодо забезпечення законності походження деревини.

Пріоритети менеджменту лісових ресурсів в контексті забезпечення законності походження деревини.

Тема лекційного заняття 10. Менеджмент недеревних лісових ресурсів (2 год.)

Сутність поняття «недеревні лісові ресурси»: національні та міжнародні підходи до трактування. Класифікація недеревних лісових ресурсів.

Значення недеревних лісових ресурсів у контексті сталого розвитку лісового господарства. Обсяги та динаміка використання недеревних лісових ресурсів на міжнародному та національному рівнях.

Законодавче забезпечення використання недеревних лісових ресурсів в Україні.

Особливості планування та організації використання недеревних лісових ресурсів відповідно до національного законодавства (загальне та спеціальне використання лісових ресурсів).

Перспективи використання недеревних лісових ресурсів в Україні.

Тема 11 (у т.ч. 11.1). Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: теоретичні основи та менеджмент (4 год.)

Сутність поняття «конфлікт». Джерела, види конфліктів. Природа конфліктів.

Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.

Структурні та процесуальні атрибути конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами. Класифікація конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.

Екологічний, економічний та соціальний ефекти конфліктних ситуацій, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

Шляхи пом'якшення (вирішення) конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.

Структура навчальної дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку														
Тема 1. Вступ. Поняття та сутність менеджменту лісових ресурсів	1	9	2				7	9,5	0,5					9
Тема 2. Системний підхід як основа прийняття рішень у менеджменті лісових ресурсів	2	10	2	2			6	9,5	0,5	1				8
Тема 3. Ризик-менеджмент у лісовому господарстві	3	9	2				7	8,5	0,5					8
Тема 4. Менеджмент лісових ресурсів за кризової ситуації	4	10	2	2			6	10,5	0,5	1				9
Тема 5. Сутність та основні положення концепції управління лісами на засадах сталого розвитку	5	9	2				7	9,5	0,5					9
Тема 6. Пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку	6	10	2	2			6	9,5	0,5	1				8
Тема 7. Менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду (частина 1)	7	9	2				7	8,5	0,5					8
Тема 7.1. Менеджмент лісових ресурсів на території природно-заповідного фонду (частина 2)	8	10	2	2			6	10,5	0,5	1				9
Разом за змістовим модулем 2		76	16	8			52	76	4	4				68

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 2. Стратегічний менеджмент на підприємствах лісового господарства за умов європейської інтеграції													
Тема 8. Стратегічний менеджмент: теоретичні основи	9	10	2				8	9,5	0,5				9
Тема 8.1. Стратегічний менеджмент: особливості на підприємствах лісового господарства	10	11	2	2			7	10,5	0,5	1			9
Тема 9. Менеджмент деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: сутність та вимоги європейського законодавства	11	10	2				8	9,5	0,5				9
Тема 9.1. Менеджмент деревних лісових ресурсів з урахуванням європейських вимог до забезпечення законності походження деревини: вплив ініціатив ЄС на лісову галузь України	12	11	2	2			7	10,5	0,5	1			9
Тема 10. Менеджмент недержавних лісових ресурсів	13	10	2				8	11	1				10
Тема 11. Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: теоретичні основи	14	11	2	2			7	11,5	0,5	1			10
Тема 11.1. Конфлікти, пов'язані з лісовими ресурсами: особливості менеджменту	15	11	2	1			8	11,5	0,5	1			10
Разом за змістовим модулем 2		74	14	7			53	74	4	4			66
Усього годин		150	30	15			105	150	8	8			134

4. Теми практичних занять з дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади менеджменту лісових ресурсів у контексті сталого розвитку		
1	Практична робота 1. Динамічні методи оцінки ефективності інвестиційних проектів у лісовому господарстві. Сенситивний аналіз інвестиційного проекту (на прикладі плантаційного лісовирощування)	2
2	Практична робота 2. Застосування теорії ігор для обґрунтування рішення щодо формування виробничої програми з вирощування декоративного садивного матеріалу на підприємстві лісового господарства	1

1	2	3
3	Практична робота 3. Оцінка ризику реалізації продукції лісогосподарським підприємством на основі статистичного методу.	1
4	Практична робота 4. Менеджмент лісових ресурсів із урахуванням світових підходів до збереження, охорони та використання лісів	1
5	Практична робота 5. Планування лісогосподарської діяльності в контексті вимог стандарту для сертифікації системи ведення лісового господарства за схемою FSC	1
6	Практична робота 6. Особливості функціонального зонування природно-заповідних територій та підходи до їх збереження і використання. Модульна контрольна робота 1.	2
Модуль 2. Стратегічний менеджмент на підприємствах лісового господарства за умов європейської інтеграції		
7	Практична робота 7. SWOT-аналіз як інструмент стратегічного планування у лісовому господарстві	2
8	Практична робота 8. Законодавчі засади механізму реалізації необробленої деревини в Україні	2
9	Практична робота 9. Інструменти забезпечення невиснажливого використання недеревних лісових ресурсів. Модульна контрольна робота 2.	3
	Разом	15

5. Контрольні запитання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поясніть сутність поняття «менеджмент лісових ресурсів».
2. Охарактеризуйте місце менеджменту лісових ресурсів в системі управління у сфері лісових відносин.
3. Назвіть характерні ознаки менеджменту лісових ресурсів як професійно здійснюваного виду діяльності.
4. Охарактеризуйте об'єкт та суб'єкт менеджменту лісових ресурсів.
5. Розкрийте специфіку лісового господарства, у т. ч. особливості, що відрізняють його з-поміж інших видів економічної діяльності.
6. Охарактеризуйте об'єкт та суб'єкт лісового підприємництва.
7. Назвіть характерні ознаки лісового підприємництва.
8. Поясніть значення лісового підприємництва у розвитку лісового сектору економіки України.
9. Поясніть значення ефективного менеджменту лісових ресурсів у розвитку лісового сектору економіки України.
10. Назвіть законодавчі акти, які формують систему лісового законодавства України.
11. Які питання регулюються нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства відповідно до Лісового кодексу України?
12. Які вимоги до здійснення лісогосподарських заходів шляхом проведення рубок формування і оздоровлення лісів регулюються законодавством України?

13. Які складові механізму спеціального використання лісових ресурсів регулюються законодавством України?

14. Які питання щодо відтворення лісів регулюються законодавством України?

15. Які норми здійснення санітарно-оздоровчих заходів та санітарні вимоги визначені законодавством України?

16. Які основні положення, пов'язані з використанням, відтворенням, охороною та збереженням лісових ресурсів, регулюються законодавчими актами природоохоронного характеру?

17. Охарактеризуйте екологічні передумови реалізації рішень щодо використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів України.

18. Охарактеризуйте соціально-економічні передумови реалізації рішень щодо використання, відтворення, охорони та збереження лісових ресурсів України.

19. Поясніть сутність системного підходу у менеджменті.

20. Охарактеризуйте риси, притаманні відкритим системам.

21. Охарактеризуйте процес менеджменту з точки зору відкритої системи.

22. Назвіть та охарактеризуйте фактори внутрішнього середовища підприємств лісового господарства.

23. Наведіть та поясніть класифікацію цілей організацій.

24. Назвіть та поясніть вимоги до цілей організації на прикладі підприємств лісового господарства.

25. Наведіть класифікацію факторів зовнішнього середовища підприємств лісового господарства.

26. Охарактеризуйте коло споживачів продукції підприємств лісового господарства.

27. Охарактеризуйте роль органів державної влади та місцевого самоврядування, як фактору зовнішнього середовища підприємств лісового господарства.

28. Охарактеризуйте коло конкурентів підприємств лісового господарства.

29. Розкрийте значення громадських об'єднань (громадських організацій, профспілок), як фактору зовнішнього середовища підприємств лісового господарства.

30. Розкрийте вплив міжнародного середовища, як фактору зовнішнього середовища підприємств лісового господарства.

31. Розкрийте вплив соціально-культурних факторів зовнішнього середовища на діяльність підприємств лісового господарства.

32. Розкрийте вплив політичного середовища, як фактору зовнішнього середовища діяльності підприємств лісового господарства.

33. Розкрийте зміст поняття «ризик».

34. Поясніть, чому невизначеність та конфліктність є джерелом виникнення економічного ризику.

35. Охарактеризуйте об'єкт та суб'єкт ризику.

36. Охарактеризуйте джерела ризиків.
37. Охарактеризуйте функції ризику.
38. Розкрийте класифікацію ризиків.
39. Охарактеризуйте сутність виробничого ризику діяльності підприємств та його основні види.
40. Охарактеризуйте сутність комерційного ризику діяльності підприємств та його основні види.
41. Розкрийте сутність фінансових ризиків діяльності підприємства.
42. Розкрийте сутність екологічних ризиків діяльності підприємств.
43. Охарактеризуйте галузеві ризики підприємств лісового господарства.
44. Охарактеризуйте статистичні методи оцінювання ризику.
45. Охарактеризуйте методи експертного оцінювання ризику.
46. Охарактеризуйте розрахунково-аналітичні методи оцінювання ризику.
47. Охарактеризуйте аналогові методи оцінювання ризику.
48. Охарактеризуйте сутність процесу ризик-менеджменту та його етапи відповідно до міжнародного стандарту ISO 31000.
49. Охарактеризуйте методи впливу на ризик, а саме, уникнення ризику, запобігання ризикам та їх мінімізація.
50. Поясніть, які напрями реформування лісового господарства та інструменти є важливими для мінімізації галузевих ризиків підприємств лісового господарства.
51. Розкрийте сутність поняття «криза».
52. Назвіть причини криз на підприємствах лісового господарства.
53. Охарактеризуйте класифікацію криз.
54. Назвіть позитивні та негативні наслідки криз.
55. Назвіть етапи життєвого циклу підприємства. Охарактеризуйте кризу, як етап життєвого циклу підприємства.
56. Поясніть сутність поняття «антикризовий менеджмент».
57. Назвіть та охарактеризуйте етапи процесу реалізації антикризового менеджменту на підприємстві.
58. Поясніть сутність діагностики кризового стану підприємств.
59. За якими показниками здійснюється діагностика банкрутства підприємства?
60. Розкрийте основні домінанти антикризового менеджменту на підприємствах лісового господарства.
61. Поясніть значення ефективної маркетингової стратегії для досягнення цілей антикризового менеджменту.
62. Розкрийте основні стратегічні антикризові заходи у менеджменті на підприємствах лісового господарства.
63. Розкрийте основні оперативні антикризові заходи у менеджменті на підприємствах лісового господарства.
64. Поясніть призначення та зміст антикризової програми на підприємстві.

65. Охарактеризуйте передумови формування концепції сталого розвитку.
66. Дайте визначення та поясніть сутність поняття «сталий розвиток».
67. Дайте визначення та поясніть сутність поняття «управління лісами на засадах сталого розвитку».
68. Окресліть історичні основи формування підходів до управління лісами на засадах сталого розвитку.
69. Охарактеризуйте формування концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в рамках міжнародних ініціатив.
70. Розкрийте сутність концепції управління лісами на засадах сталого розвитку.
71. Охарактеризуйте екологічну складову концепції управління лісами на засадах сталого розвитку.
72. Охарактеризуйте економічну та соціальну складові концепції управління лісами на засадах сталого розвитку.
73. Охарактеризуйте принципи управління лісами на засадах сталого розвитку.
74. Охарактеризуйте законодавче забезпечення реалізації концепції управління лісами на засадах сталого розвитку в Україні.
75. Дайте визначення поняття «критерії управління лісами на засадах сталого розвитку».
76. Дайте визначення поняття «індикатори управління лісами на засадах сталого розвитку».
77. Поясніть сутність та цілі використання критеріїв та індикаторів як інструменту практичної реалізації положень концепції управління лісами на засадах сталого розвитку.
78. Розкрийте історичні етапи формування критеріїв та індикаторів управління лісами на засадах сталого розвитку.
79. Назвіть та охарактеризуйте критерії та індикатори управління лісами на засадах сталого розвитку, сформовані в рамках «Гельсінкського процесу».
80. Дайте визначення та розкрийте сутність поняття «лісова сертифікація».
81. Охарактеризуйте рушійні сили розвитку лісової сертифікації у світі.
82. Охарактеризуйте типову структуру процесу лісової сертифікації.
83. Назвіть та охарактеризуйте основні схеми сертифікації лісів.
84. Охарактеризуйте основні поняття «принцип», «критерій», «індикатор», «верифікатор», як складові стандарту системи ведення лісового господарства.
85. Охарактеризуйте принципи, на основі яких здійснюється лісова сертифікація за схемою FSC.
86. Окресліть вимоги до планування лісгосподарської діяльності відповідно до стандарту сертифікації системи ведення лісового господарства за схемою FSC.
87. Окресліть вимоги до моніторингу відповідно до стандарту сертифікації системи ведення лісового господарства за схемою FSC.

88. Охарактеризуйте екологічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку.

89. Охарактеризуйте соціально-економічні пріоритети менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку.

90. Дайте визначення поняття «природно-заповідний фонд».

91. Наведіть класифікацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду відповідно до законодавства України.

92. Наведіть класифікацію природоохоронних територій Міжнародної спілки охорони природи.

93. Назвіть та коротко розкрийте сутність основних міжнародних актів, що стосуються біорізноманіття.

94. Назвіть основні законодавчі акти в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України (у т.ч. ратифіковані Україною міжнародні угоди).

95. Охарактеризуйте склад територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

96. Охарактеризуйте форми власності на території та об'єкти природно-заповідного фонду України.

97. Розкрийте особливості державного управління в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду України.

98. Назвіть та охарактеризуйте режими територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

99. Охарактеризуйте призначення та вимоги до охорони природних заповідників.

100. Охарактеризуйте призначення біосферних заповідників, національних природних парків, регіональних ландшафтних парків.

101. Охарактеризуйте функціональне зонування біосферних заповідників та режим їх охорони і використання.

102. Охарактеризуйте функціональне зонування національних природних парків та режим їх охорони і використання.

103. Охарактеризуйте функціональне зонування регіональних ландшафтних парків та режим їх охорони і використання.

104. Розкрийте основні вимоги щодо режиму заказників на конкретному прикладі (відповідно до положення про заказник).

105. Розкрийте призначення, зміст та порядок ведення державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

106. Яку інформацію містить картка первинного обліку територій та об'єктів природно-заповідного фонду України? З якою періодичністю здійснюється її переоформлення?

107. Поясніть сутність охоронного зобов'язання на території та об'єкти природно-заповідного фонду?

108. Назвіть перелік документації, яка має зберігатись на підприємствах лісового господарства у разі розташування територій та об'єктів природно-заповідного фонду на землях, що надані їм в постійне користування.

109. Розкрийте особливості фінансово-економічного механізму в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду України.

110. Назвіть джерела фінансування заходів, пов'язаних із функціонуванням різних територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

111. Поясніть призначення цільових екологічних фондів та особливості їх використання для фінансування природоохоронних заходів.

112. Назвіть види порушень в сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, за які передбачена відповідно до законодавства України дисциплінарна, адміністративна, цивільна або кримінальна відповідальність.

113. Поясніть сутність поняття «конфлікт». Назвіть характерні ознаки конфлікту.

114. Охарактеризуйте стадії конфлікту.

115. Назвіть причини конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.

116. Наведіть класифікацію та приклади конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

117. Назвіть структурні та процесуальні атрибути конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами.

118. Охарактеризуйте ефекти конфліктних ситуацій, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

119. Назвіть та поясніть фактори, які сприяють попередженню конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

120. Назвіть способи пом'якшення конфліктів, пов'язаних із лісовими ресурсами та лісогосподарською діяльністю.

121. Дайте визначення поняття «інвестиції».

122. Охарактеризуйте види інвестицій та їх значення для забезпечення конкурентоспроможності підприємств лісового господарства за умов ринкової економіки.

123. Що розуміють під інвестиційним проектом?

124. Назвіть особливості лісівничих інвестиційних проектів.

125. Поясніть сутність динамічних методів оцінки ефективності інвестиційних проектів.

126. Що називають грошовим потоком?

127. Поясніть сутність методу дисконтування грошового потоку інвестиційного проекту.

128. Поясніть сутність методу пролонгування грошового потоку інвестиційного проекту.

129. Поясніть сутність показника «коефіцієнт дисконтування» та методик його розрахунку.

130. Поясніть сутність показника «чиста теперішня вартість грошового потоку інвестиційного проекту» та методику його розрахунку.

131. Поясніть сутність показника «внутрішня норма доходу» та методику його визначення аналітичним та графічним способами.

132. Поясніть сутність показника «рентабельність інвестицій» та методику його розрахунку.

133. Поясніть сутність показника «термін окупності інвестицій» та методику його розрахунку.

134. Назвіть критерії прийняття рішень щодо ефективності інвестиційних проектів на основі показників чиста теперішня вартість грошового потоку інвестиційного проекту, внутрішня норма доходу, рентабельність інвестицій, термін окупності інвестицій.

135. Поясніть сутність чутливого аналізу інвестиційного проекту та методику його проведення.

136. Розрахунок яких показників дозволить зробити висновок про чутливість чистої теперішньої вартості грошового потоку інвестиційного проекту до зміни факторів, що зумовлюють її величину?

137. Поясніть сутність графічного способу представлення результатів чутливого аналізу інвестиційного проекту за допомогою павукоподібної діаграми.

138. Назвіть та охарактеризуйте основні поняття теорії ігор.

139. Поясніть методику побудови платіжної матриці.

140. Наведіть особливості задач теорії ігор типу «ігри з природою».

141. Охарактеризуйте основні критерії вибору оптимальної стратегії гравця (Вальда, Севіджа, Гурвіца, Лапласа), які застосовуються у теорії ігор.

142. Дайте визначення та поясніть сутність понять «рішення», «управлінське рішення».

143. Охарактеризуйте класифікацію управлінських рішень.

144. Охарактеризуйте сутність процесу прийняття рішень.

145. Назвіть етапи процесу прийняття рішень.

146. Охарактеризуйте класифікацію методів обґрунтування рішень у менеджменті.

147. Розкрийте сутність та особливості застосування методу «Дерева рішень».

148. Назвіть переваги та недоліки індивідуальних та групових експертних оцінок.

149. Розкрийте сутність методів «Мозкового штурму», «Коллективного блокнота».

150. Дайте визначення понять «прогноз», «прогнозування», «економічне прогнозування», «методи прогнозування».

151. Охарактеризуйте мету прогнозування.

152. Охарактеризуйте класифікацію прогнозів за масштабом прогнозування, за періодом часу, на який складається прогноз, за характером об'єктів дослідження, за частотою складання.

153. Охарактеризуйте класифікацію методів прогнозування за ступенем формалізації.

154. Поясніть сутність поняття «влада».

155. Охарактеризуйте форми влади.

156. Поясніть сутність поняття «лідерство» та назвіть його основні ознаки.

157. Назвіть характерні ознаки поведінкових та ситуаційних теорій лідерства.

158. Дайте визначення поняття «стиль керівництва».

159. Охарактеризуйте основні стилі керівництва.

160. Наведіть визначення та розкрийте сутність поняття «інновації»;

161. Охарактеризуйте класифікацію інновацій.

162. Дайте визначення поняття «інноваційна діяльність» відповідно до законодавства України.

163. Назвіть об'єкт та суб'єкт інноваційної діяльності відповідно до законодавства України.

164. Дайте визначення та розкрийте сутність поняття «інноваційний менеджмент».

165. Поясніть сутність поняття «стратегія».

166. Поясніть сутність поняття «стратегічний менеджмент».

167. Назвіть переваги стратегічно орієнтованих підприємств.

168. Назвіть етапи стратегічного менеджменту.

169. Охарактеризуйте поняття «місія». Назвіть місію підприємств лісового господарства.

170. Назвіть вимоги до формулювання цілей підприємства.

171. Поясніть сутність аналізу зовнішнього середовища підприємства як етапу стратегічного менеджменту.

172. Поясніть сутність аналізу внутрішнього середовища підприємства як етапу стратегічного менеджменту.

173. Назвіть вимоги до складання стратегічних планів у лісовому господарстві.

174. Охарактеризуйте класифікацію стратегій підприємств.

175. Поясніть стратегічні пріоритети розвитку лісового господарства України за умов європейської інтеграції та реформування лісового господарства.

176. Окресліть стратегічні пріоритети розвитку лісового господарства в контексті підвищення ролі лісів у забезпеченні «зеленої» економіки.

177. Охарактеризуйте стратегію адаптивного лісового господарства за умови зміни клімату та підходи до її реалізації.

178. Окресліть місце SWOT-аналізу в контексті стратегічного планування діяльності підприємств.

179. За якими складовими аналізується внутрішнє середовище підприємства в рамках SWOT-аналізу?

180. За якими складовими аналізується зовнішнє середовище підприємства в рамках SWOT-аналізу?

181. Яким чином формується матриця SWOT-аналізу?

182. Назвіть типи альтернативних стратегій підприємства, що формуються залежно від виявлених його сильних, слабких сторін, можливостей та загроз діяльності.

183. Охарактеризуйте передумови формування лісової стратегії Європейського союзу.

184. Охарактеризуйте мету формування лісової стратегії Європейського Союзу.

185. Назвіть, на яких основних принципах базується лісова стратегія Європейського союзу.

186. Охарактеризуйте стратегічні напрями лісової стратегії Європейського Союзу.

187. Охарактеризуйте вимоги до міжнародної торгівлі лісовою продукцією в контексті рішень міжнародних ініціатив щодо навколишнього середовища та сталого розвитку.

188. Охарактеризуйте призначення регламенту ЄС №995/2010 щодо забезпечення законності походження деревини.

189. Охарактеризуйте ключові вимоги до операторів відповідно до регламенту ЄС №995/2010.

190. Охарактеризуйте ключові вимоги до трейдерів відповідно до регламенту ЄС №995/2010.

191. Розкрийте сутність та складові системи належної перевірки (анг. «Due Diligence System») відповідно до регламенту ЄС №995/2010.

192. Поясніть поняття «застосовне законодавство» відповідно до регламенту ЄС №995/2010.

193. Назвіть учасників системи належної перевірки відповідно до регламенту ЄС №995/2010 та розкрийте взаємозв'язки між ними.

194. Поясніть, яка відповідальність передбачена за невиконання вимог регламенту ЄС №995/2010.

195. Поясніть, як впливають нормативні ініціативи ЄС, зокрема регламенту ЄС №995/2010, на лісову галузь України.

196. Розкрийте призначення та сутність системи контролю руху деревини.

197. Наведіть класифікацію систем контролю руху деревини відповідно до регуляторного впливу держави, а також методичних підходів.

198. Охарактеризуйте інструменти підтвердження законності лісозаготівель та придбання деревини відповідно до законодавства України.

199. Охарактеризуйте перспективи розвитку в Україні системи контролю руху деревини.

200. Назвіть, якими стандартами FSC передбачено відстежування руху лісопродукції від виробника до споживача, та поясніть їхню сутність.

201. Розкрийте сутність поняття «недеревні лісові ресурси».

202. Наведіть класифікацію недеревних лісових ресурсів відповідно до національного законодавства України.

203. Розкрийте значення недеревних лісових ресурсів у контексті сталого розвитку лісового господарства.

204. Охарактеризуйте законодавче забезпечення використання недеревних лісових ресурсів в Україні.

205. Розкрийте особливості загального використання другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань в Україні.

206. Поясніть порядок встановлення максимальних норм безоплатного збору дикорослих трав'яних рослин, квітів, ягід, горіхів, грибів тощо, відповідно до законодавства України.

207. Розкрийте особливості спеціального використання другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань в Україні.

208. Назвіть та поясніть особливості застосування інструментів регулювання використання другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в рамках їх спеціального використання відповідно до законодавства України.

209. Розкрийте особливості загального використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт.

210. Розкрийте особливості спеціального використання корисних властивостей лісів для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт.

Комплекти тестів

1. З двох альтернативних інвестиційних проектів доцільно вибрати той, у якого:

- 1) значення чистої теперішньої вартості грошового потоку проекту менше нуля;
- 2) внутрішня норма доходу перевищує ставку дисконту;
- 3) термін окупності інвестицій менший;
- 4) рентабельність інвестицій перевищує середню норму дохідності за грошовими вкладками на ринку капіталу;
- 5) внутрішня норма доходу є меншою, ніж ставка дисконту.

2. Екологічними пріоритетами менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку є:

1. Збереження біорізноманіття лісових екосистем.
2. Надання переваги хімічним засобам боротьби із шкідниками та хворобами лісу.
3. Створення штучних лісових насаджень (лісових культур) на противагу природному відновленню лісів.
4. Забезпечення відповідності деревних порід типам лісорослинних умов.
5. Зменшення вирубування деревостанів суцільним способом.
6. Надання переваги у лісовідтворенні породам-інтродуцентам у порівнянні з місцевими лісовими породами.

3. Антикризисними заходами на підприємствах лісового господарства у період фінансово-економічної кризи є:

- 1) технічне переозброєння підприємства;
- 2) згортання маркетингових досліджень;
- 3) збільшення адміністративних витрат;
- 4) відстрочка платежів;
- 5) залучення кредиторів;
- 6) послаблення виробничої дисципліни.

4. Вкажіть у порядку послідовності етапи стратегічного менеджменту:

1. Формування набору стратегій. 2. Розробка місії. 3. Реалізація стратегії. 4. Оцінювання та контроль виконання стратегії. 6. Внесення коректив у стратегію. 5. Формування цілей підприємства.

6. Розташуйте вказані види діяльності відповідно до можливостей їх здійснення на території природних заповідників:

Можливість здійснення діяльності	Вид діяльності
	1. Відновлення гідрологічного режиму, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися, видів рослин і тварин, які зникають.
А. Заборонена діяльність на території природних заповідників	2. Розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку населення, стоянка транспорту.
	3. Здійснення протипожежних і санітарних заходів, що не порушують режиму заповідника
Б. Дозволена діяльність на території природних заповідників	4. Мисливство, рибальство, інтродукція нових видів тварин і рослин.
	5. Заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, квітів, насіння, очерету.

5. Лише у державній власності можуть перебувати:

1. Регіональні ландшафтні парки;
2. Землі та інші природні ресурси, надані національним природним паркам.
3. Зона регульованого заповідного режиму біосферних заповідників.
4. Заповідні зони біосферних заповідників.
5. Заповідні урочища.
6. Природні заповідники.

6. Місією підприємства лісового господарства є:

- 1) забезпечення прибутковості виробничо-господарської діяльності в результаті раціонального використання матеріальних та трудових ресурсів;
- 2) закріплення на національному ринку круглих лісоматеріалів внаслідок виготовлення доступної за ціною та якісної продукції;
- 3) забезпечення менеджменту лісових ресурсів на засадах сталого розвитку;
- 4) збільшення зайнятості у регіоні діяльності підприємства.

7. З метою оцінки впливу зміни незалежних факторів на величину чистої теперішньої вартості грошового потоку інвестиційного проекту необхідним є визначення таких показників:

1. Внутрішня норма доходу інвестиційного проекту;

2. Відносна зміна чистої теперішньої вартості грошового потоку інвестиційного проекту на 1% зміни фактора.
3. Рентабельності інвестицій.
4. Абсолютна зміна чистої теперішньої вартості.

8. Сутність деструктивного конфлікту розкривають положення:

1. Поглиблюється різниця у відношенні до цінностей;
2. Стимулює виникнення відвертого спілкування;
3. Розкриває важливі проблеми, які стають більш зрозумілими
4. Втрачається внутрішній зв'язок у групах, послаблюється співробітництво
5. Допомогає створенню тіснішого контакту між людьми, кращому пізнанню один одного.

9. Вставте пропущене слово:

Графічне зображення можливих напрямів дій, ймовірних подій, а також потенційних результатів кожного напрямку діяльності називається ...

10. Заходами щодо зниження ризиків є:

- 1) диверсифікація джерел отримання доходу підприємством;
- 2) створення страхового товарного запасу;
- 3) відміна лімітів на обсяг реалізації товарів за умов відстрочки платежу
- 4) використання банківських кредитів незважаючи на несприятливу кон'юнктуру фінансового ринку;
- 5) передача контролю за ризиком.

11. Чи обов'язковим є доведення до відома громадськості основних положень плану заходів щодо ведення лісового господарства на FSC сертифікованих підприємствах:

1. Так, обов'язковим є доведення до відома громадськості лише цілей ведення лісового господарства, а також екологічних обмежень щодо використання лісових ресурсів.
2. Так, обов'язковим є доведення до відома громадськості плану заходів щодо ведення лісового господарства, незважаючи на конфіденційність інформації.
3. Так, обов'язковим є доведення до відома громадськості основних положень плану заходів щодо ведення лісового господарства (як екологічних, так і соціально-економічних аспектів).
4. План заходів щодо ведення лісового господарства не обов'язково доводити до відома громадськості.

12. Якщо для оцінки ризику використовується показник середньоквадратичного відхилення і коефіцієнта варіації, то з двох альтернативних варіантів слід віддати перевагу тому, у якого:

- 1) показник середньоквадратичного відхилення і коефіцієнта варіації менший;
- 2) показник середньоквадратичного відхилення і коефіцієнта варіації більший;
- 3) недостатньо даних;
- 4) середньоквадратичне відхилення дорівнює коефіцієнту варіації;
- 5) коефіцієнт варіації менше одиниці незалежно від показника середньоквадратичного відхилення.

6. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» використовуються такі методи:

- 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (бесіда, лекція; ілюстрація; практичні роботи, реферати; самостійна робота студентів);
- 2) методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій);
- 3) методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції);
- 4) бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

7. Форми контролю

Основними формами організації контролю у процесі вивчення студентами дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» є індивідуальна, групова та фронтальна перевірка знань, вмінь та навичок студентів (усна та письмова). Форма заключного контролю – екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» визначається за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи; $R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи тощо.

Розрахунковий рейтинг з дисципліни становить 100 балів. Рейтинг з навчальної роботи – 70 балів, рейтинг з підсумкової атестації – 30 балів.

Розподіл балів

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R _{НР}	Рейтинг з додаткової роботи R _{ДР}	Рейтинг штрафний R _{ШТР}	Підсумкова атестація (екзамен)	Загальна кількість балів
змістовий модуль 1	змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Рейтингові оцінки зі змістових модулів

Термін навчання (тижні)	Номер змістового модуля	Навчальне навантаження, год.	Кредити ECTS	Рейтингова оцінка змістового модуля	
				мінімальна	розрахункова
1-8	1	76	2,5	60	100
9-15	2	74	2,5	60	100
Всього		150	5	42	70

Шкала оцінювання

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	
	Не зараховано	

Студенти, які впродовж періоду вивчення навчальної дисципліни набрали менше 42 балів, не допускаються до екзамену і зобов'язані підвищити рейтинг на додаткових заняттях.

9. Методичне забезпечення

1. Павліщук О.П., Кравець П.В. Менеджмент лісових ресурсів: навч. посіб. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гаврищенко В.М., 2015. 319 с.

2. Павліщук О.П., Кравець П.В. Навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» студентами заочної форми навчання спеціальності «Лісове господарство» (спеціалізація «Менеджмент лісових ресурсів та лісовпорядкування»). Київ : «ЦП «Компринт», 2016. – 132 с.

3. Павліщук О.П., Кравець П.В. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Менеджмент лісових ресурсів» для самостійної роботи студентів денної форми навчання ОС «Магістр» спеціальності 205 «Лісове господарство» (спеціалізації «Менеджмент лісових ресурсів та лісовпорядкування»). Київ, 2017. 222 с.

4. Павліщук О. П. Електронний навчальний курс «Менеджмент лісових ресурсів». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1789> (доступ лише для зареєстрованих користувачів).

10. Рекомендована література

Основна література

1. Екологізація лісокористування в контексті подолання глобальних екологічних загроз : монографія / Синякевич І. М. та ін. ; за ред. І. М. Синякевича. Львів : Камула, 2014. 592 с.
2. Загвойська Л.Д., Маселко Т.Є., Якуба М.М. Економічний аналіз інвестиційних проектів: навч. посіб. Львів : Афіша, 2006. 318 с.
3. Землекористування: еколого-економічні проблеми, конфлікти, планування: навч. посіб. / І.П. Соловій та ін. Львів : Афіша. 2005. 400 с.
4. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні / Кравець П. В. та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : ННЦ ІАЕ, 2009. 250 с.
5. Карпук А.І. Економічне регулювання лісокористування в ринкових умовах : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня». 2012. 492 с.
6. Лук'янова В.В., Головач Т.В. Економічний ризик : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2007. 462 с.
7. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ-ри, 2006. 312 с.
8. Соловій І. П. Політика сталого розвитку лісового сектора економіки: парадигма та інструменти : монографія. Львів : РВВ НЛТУ України, ТзОВ «Ліга-Прес», 2010. 368 с.
9. Стратегічний менеджмент: підруч. / Писаревський І.М., Тищенко О.М., Покоłodна М.М., Петрова Н.Б. Харків : ХНАМГ, 2009. 287 с.
10. Участь громадськості в управлінні лісовим господарством : практ. посібн. / Кравець П. В. та ін. ; за ред. П. В. Кравця. Київ : Компринт, 2012. 56 с.
11. Як громади управляють лісами. Досвід громадського лісогосподарювання у різних країнах світу. Львів : ТОК «Галицька видавнича спілка», 2010. 63 с. URL: http://www.forza.org.ua/sites/default/files/communityforestry_ukrweb.pdf

Допоміжна література

1. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. Ірпінь, 2012. 130 с.
2. Іванюта С.М. Антикризове управління : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
3. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2011. 270 с.
4. Крисюк Б.В., Крисюк В.І. Класифікація галузевих ризиків у лісовому господарстві України. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. №1 (103). С. 80 – 87.

5. Лісове господарство України. Київ : ДАЛРУ, 2019. 48 с.
6. Лісовий Кодекс України : затверджено Постановою Верховної Ради України від 21.01.94 р. № 3853-12 від 21.01.94 р. у редакції від 18.12.2017 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
7. Павліщук О. П., Кравець П. В. Стратегічні пріоритети лісового господарства України в контексті «зеленої» економіки. *Економічний простір*. 2015. №103. С. 227–238.
8. Проблемы и перспективы развития комплексного лесопользования в Армении, Азербайджане, Беларуси, Грузии, Молдове, Российской Федерации и Украине ; под ред. М. Карпачевского, М. Маттила, Н. Шматкова. Москва, 2016. 85 с. URL: <http://www.enpi-fleg.org/ru/docs/complex-forest-use-in-former-ussr>
9. Рекомендації щодо удосконалення інструментів маркетингового менеджменту на підприємствах лісового господарства / Кравець П. В. та ін. Київ : ЦП «Компринт», 2012. 26 с.
10. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Вид. 3-тє. Київ : Знання, 2007. 668 с.
11. Скібіцький О.М. Антикризисний менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 568 с.
12. Скрипко Т. О. Інноваційний менеджмент : підруч. Київ : Знання, 2011. 423 с.
13. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Київ : ІВЦ «Видавництво «Політехніка»», 2004. 200 с.
14. Regulation (EU) № 995/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 laying down the obligations of operators who place timber and timber products on the market. URL: https://ec.europa.eu/environment/forests/timber_regulation.htm
15. Spittlehouse D. L., Stewart R. B. Adapting to climate change in forest management. *Journal of ecosystems and management*. 2003. Volume 4. Number 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/228601739_Adaptation_to_climate_change_in_forest_management.

11. Інформаційні ресурси

1. Лісовий і мисливський журнал. URL: <http://www.ekoinform.com.ua>.
2. Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України. URL: <http://library.nubip.edu.ua>.
3. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuiv.gov.ua>.
4. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org>.
5. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
6. Сталий розвиток лісового господарства в Україні. URL: <http://sfmu.org.ua>.
7. International Union for Conservation of Nature. URL: <http://www.iucn.org>.
8. Ministerial conferences on the Protection of Forests in Europe. URL: http://foresteurope.org/ministerial_conferences.
9. Forest Stewardship Council. URL: <https://ic.fsc.org/index.htm>.

10. Programme for the Endorsement of Forest Certification. URL: <http://www.pefc.org>.
11. World Wide Fund For Nature. URL: http://wwf.panda.org/uk/wwf_ukraine_uk.
12. Journal «Forest Ecology and Management». URL: <http://www.sciencedirect.com/science/journal/03781127>.